

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/92/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314200128
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5314200128.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobkyne: K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, XXX XX L., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500006123 zo dňa 08.08.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8C/5/2014-87 zo dňa 22. marca 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 8C/5/2014-87 zo dňa 22. marca 2017 vo výrokoch I. a III. p o t v r d z u j e .

Vo zvyšnej časti (t. j. vo výroku II.) z o s t á v a rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 8C/5/2014-87 zo dňa 22. marca 2017 n e d o t k n u t ý .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 52, § 53 ods. 1 a ods. 5, § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. i), j), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného ku dňu 08.08.2011 v spojení s § 39, § 41 a § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c/ CSP určil, že Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500006123 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 08.08.2011 je v ustanovení bodu 5. o ročnej percentuálnej miere nákladov za úver a v ustanovení bodu 6. o ročnej úrokovej sadzbe úveru neplatná (výrok I.). Vo zvyšnej časti (v ktorej sa žalobkyňa domáhala neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy) žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na ich náhradu (výrok III.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou okresnému súdu dňa 09.01.2014 v znení s jej zmeny pripustenej súdom na pojednávaní dňa 20.03.2015 uznesením č.k. 8C/5/2014-67 sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že ustanovenia dohody o zrážkach zo mzdy a ustanovenia bodu 5. a 6. Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500006123 zo dňa 08.08.2011 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným sú neplatné. Súčasťou žaloby bol i návrh žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia v zmysle v tom čase platného Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom žiadala uložiť povinnosť zamestnávateľovi žalobkyne zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy do skončenia konania vo veci samej.

3. Okresný súd Čadca uznesením č.k. 8C/5/2014-23 zo dňa 20.01.2014 návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 8Co/337/2014-43 zo dňa 30.06.2014 rozhodnutie okresného súdu zmenil, tak, že návrh žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia zamietol s odôvodnením, že dohoda o zrážkach zo mzdy je riadny zabezpečovací právny inštitút, ktorým si žalovaný môže zabezpečiť svoju pohľadávku. V danom prípade tak žalovaný učinil na základe samostatnej písomnej dohody zmluvných strán.

4. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že strany sporu uzatvorili dňa 08.08.2011 zmluvu o revolvingovom úvere (ďalej aj „zmluva“), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 1.470,00 Eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splatiť žalovanému v splátkach v počte 42, vo výške mesačnej splátky 78,76 Eur. Celková čiastka úveru, ktorú mala žalobkyňa titulom predmetného úveru zaplatiť predstavovala výšku 3.307,92 Eur pri ročnej úrokovej sadzbe 70,01 % a RPMN úveru 66,89 % (účel čerpania úveru - výmena okien). V ten istý deň, t. j. 08.08.2011 bola medzi stranami sporu uzatvorená aj dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka na samostatnej listine. Okresný súd poukázal bližšie na bod 5. (údaje o požadovanom revolvingovom úvere) a bod. 6. zmluvy a (údaje o schválenom revolvingovom úvere), ktoré porovnal aj s oznámením veriteľa o schválení úveru zo dňa 08.08.2011.

5. Žalovaný má v predmete svojej podnikateľskej činnosti poskytovanie úverov, ktorá skutočnosť je všeobecne známa z verejne dostupných údajov v obchodnom registri, naproti tomu žalobkyňa vystupuje v zmluvnom vzťahu ako fyzická osoba občan - nepodnikateľ a spíňa tak definíciu spotrebiteľa v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Okresný súd vyhodnotil preto zmluvný vzťah medzi stranami ako spotrebiteľský, podliehajúci právnej úprave obsiahnutej vo vyššie citovaných právnych normách.

6. Z predložených listinných dôkazov mal prvoinštančný súd preukázané, že údaj o predpokladanej RPMN v bode 6. zmluvy - údaje o schválenom revolvingovom úvere (66,89 %) nekorešponduje s údajom o RPMN v bode 5. - údaje o požadovanom revolvingovom úvere (70,01 %), a ani údaje uvedené v oznámení veriteľa zo dňa 08.08.2011 nekorešpondujú s údajmi obsiahnutými v bode 5. zmluvy. Rovnako sa to týka aj údajov RPMN v žiadosti o poskytnutie a schválení revolvingu vo výške 775,00 Eur (v bode 5. zmluvy 63,31 %; v bode 6. zmluvy 70,01%). Ďalej konajúci súd zdôraznil nutnosť rozlišovať jednostranný právny úkon urobený žalobkyňu (spísanie žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru), ktorý obsahoval podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere predpokladané v tom čase platným zákonom o spotrebiteľských úveroch (č. 129/2010 Z.z.) a následne akceptáciu žalovaného zo dňa 08.08.2011 vypísaním údajov v bode 6. žiadosti/zmluvy - údaje o schválenom revolvingovom úvere ako aj osobitným oznámením veriteľa zo dňa 08.08.2011. Oznámenie veriteľa súd vyhodnotil ako nový návrh na uzavretie zmluvy, ktorý nebol dlžníkom akceptovaný.

7. Konštatoval, že návrh na uzavretie zmluvy (žiadosť spotrebiteľky) a akceptácia žalovaného (v bode 6. predmetnej zmluvy, resp. v liste zo dňa 08.08.2011) sa rozchádzajú vo výške RPMN (v jej percentuálnom vyjadrení), t.j. jednej z podstatných náležitostí spotrebiteľského úveru. Pri zákonom predpísanej obligatórnej písomnej forme zmluvy o spotrebiteľskom úvere písomný prejav žalovaného, pokiaľ ide o RPMN pri aplikácii vyššie citovaných zákonných ustanovení zvlášť ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, považoval za nový návrh. Zo strany žalobkyne nebol urobený žiadny ďalší písomný úkon, z ktorého by nepochybne vyplynulo, že žalobkyňa RPMN vo výške, ktorá bola určená v prejave žalovaného zo dňa 08.08.2011, akceptovala. Nakoľko návrh žalobkyne na uzavretie zmluvy v časti RPMN nebol prijatý (akceptovaný) zo strany žalovaného bezvýhradne a tiež nový návrh žalovaného v časti RPMN nebol následne prijatý (akceptovaný) zo strany žalobkyne nedošlo medzi zmluvnými stranami ku konsenzu ohľadom RPMN, a preto zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola platne uzavretá v časti bodu 6. zmluvy obsahujúcej údaj o RPMN, ktorý je v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch jej podstatnou náležitosťou. Z dôvodu absencie platnej dohody zmluvných strán o RPMN, ako situácii predpokladanej ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch považoval súd prvej inštancie úver poskytnutý žalobkyni za bezúročný a bez poplatkov. V danej súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/211/2014 zo dňa 29.05.2014 a z neho vyplývajúce závery.

8. V súvislosti s RPMN ako podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere konajúci súd poukázal aj na bod 8.1. zmluvy, v zmysle ktorého bolo súčasťou zmluvy aj dojednanie poplatku za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru vo výške 211,60 Eur (ako aj za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok revolvingu vo výške 109,92 Eur). Bez ohľadu na to, či tieto služby boli žalobkyni poskytnuté, boli jej poplatky za tieto služby žalovaným vyúčtované, a stiahnuté z istiny úveru pred jej vyplatením žalobkyni. Navyiac tieto poplatky neboli do výpočtu RPMN zahrnuté. Pri zahrnutí poplatku 211,60 Eur predstavuje RPMN pri sume úveru 1.470,00

Eur a 42 splátkach po 78,76 Eur výšku 93 % a pri zahrnutí poplatku 109,92 Eur pri rovnakých základných parametroch zmluvy je už výška RPMN 80,89 %. Pokiaľ by bol zohľadnený čo i len jeden poplatok za dohodnutú službu (nie oba súčasne), údaj o RPMN nebol v zmluve uvedený správne. Rovnako z tohto dôvodu považoval prvoinštančný súd poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov.

9. Vo vzťahu k namietanej platnosti zmluvy ohľadne úroku z úveru vo výške 70,01 %/76,20 % (ročná úroková sadzba úveru/revolvingu) konajúci súd vyslovil názor, že v tejto časti zmluva odporuje dobrým mravom a je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka). Uviedol, že úroky z úveru predstavujú odplatu (odmenu) za používanie požičanej istiny. Pri zmluve o pôžičke si zmluvné strany môžu, no nemusia úrok dohodnúť. Pri zmluve o úvere Obchodný zákonník predpokladá platbu úrokov a dohodnúť je možné len ich výšku. V prípade úveru je tak dlžník povinný platiť úrok v dohodnutej výške, a ak nie je výška dohodnutá, je povinný platiť úroky obvykle požadované za obdobné úvery poskytované bankami v danom čase a mieste. Zákonná úprava platná od júna 2014, chráni spotrebiteľa pred tzv. úžerou. Úroky a všetky súvisiace poplatky (odplata) nemôžu pri spotrebiteľských úveroch prekročiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorá sa počíta z priemeru všetkých bánk. Ak sú medzi stranami dojednané úroky vyššie, než pripúšťa zákon, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške. Okresný súd vychádzal z toho, že neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná v zmysle § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Zo zmluvy o revolvingovom úvere, ako aj z oznámenia veriteľa o schválení úveru vyplýva ročná úroková sadzba úveru 70,01 %; pri revolvingu dokonca 76,20 %. Podľa verejne údajov prístupných na internetovom portáli Národnej banky Slovenska priemerná úroková miera zo spotrebiteľských a ostatných úverov s dohodnutou splatnosťou 1 až 5 rokov bola v mesiaci august 2011 vo výške 12,87 % ročne. Zo zmluvy vyplývajúce údaje o úrokovej miere (70,01 % a 76,20 %), v oboch prípadoch (úveru/revolvingu) presahujú viac ako päťnásobok obvyklej úrokovej miery (dokonca pre porovnanie aj dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov počítanej z priemeru všetkých bánk: $12,87 \% \times 2 = 25,74 \%$).

10. Vo vzťahu k ďalšiemu nároku uplatnenému žalobou - určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 08.08.2011 konajúci súd konštatoval nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na takomto určení. Ku dňu rozhodovania súdu sa totiž nevykonávali na základe tejto dohody žiadne zrážky zo mzdy žalobkyne, (čo potvrdila aj sama žalobkyňa), a preto okresný súd žalobu považoval v tejto časti za nedôvodnú a zamietol ju. Žalobkyňa ďalej tvrdila, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere a nebola s ňou ako spotrebiteľkou osobitne individuálne dojednaná. Súd však zistil, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola súčasťou zmluvných dojednaní predmetnej revolvingovej zmluvy (s odkazom na jej bod 7.1.), ale táto bola uzatvorená ako samostatná dohoda na samostatnom tlačive, a preto ju nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

11. V závere konajúci súd konštatoval aj nedôvodnosť námietky žalovaného (nedostatku procesnej podmienky konania), že v predmetnej veci už bolo rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu (RK-PC-956/14-EK zo dňa 26.06.2014). V posudzovanom prípade bolo preukázané, že označeným rozhodcovským rozsudkom bolo rozhodnuté o nárokoch žalovaného (v postavení žalobcu) zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500006122 zo dňa 08.08.2011, kým predmetom aktuálneho sporu bola platnosť, resp. neplatnosť časti Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500006123 zo dňa 08.08.2011.

12. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ust. § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keďže obe strany mali v spore len čiastočný úspech.

13. Proti tomuto rozsudku, a to proti jeho výrokom I. a III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal, aby ho odvolací súd napadnutej časti zmenil a žalobu aj v tejto časti zamietol a súčasne priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania.

14. Svoj opravný prostriedok odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Namietal, že predtým ako konajúci súd dospel k záveru o tom, že medzi účastníkmi zmluvy nedošlo k dohode o RPMN nevyhodnotil, a ani nezdôvodnil, či tento údaj môže byť predmetom dojednania zmluvných strán s poukazom na príslušnú právnu úpravu. Nie každá náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravená v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sa totiž dá dohodnúť. Aj citovaná zákonná úprava vychádza z toho, že v zmluve sa uvedú jej náležitosti zmluvy, a nie, že budú dohodnuté. Touto skutočnosťou ako podstatnou sa mal preto okresný súd zaoberať v odôvodnení svojho rozhodnutia (I. ÚS 14/07). Ďalej odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie dospel ku svojmu rozhodnutiu na základe posúdenia

takej otázky, ktorá medzi stranami nebola sporná. Žalobca ju nenamietal a žalovaný sa logicky k danej otázke ani nevyjadroval. Mal za to, že konajúci súd mal stranám sporu umožniť sa k tejto otázke vyjadriť. Inak je jeho rozhodnutie založené na dôvode, ktorý nebol sporný a v tomto smere je preto prekvapivé. Skutkové otázky presahujúce rámec podanej žaloby nie je súd prvej inštancie oprávnený ex offio skúmať ani v prípadoch konania podľa II. hlavy 3. časti CSP. Žalovaný namietal aj nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie, ktorý vychádzal z dohody strán o RPMN. Údaj o RPMN sa totiž v zmysle žiadneho zákona nedá dohodnúť. Zákon o spotrebiteľských úveroch a ani iný právny predpis neurčujú, že sa jedná údaj, ktorý má byť predmetom dohody, ale jedná sa o vypočítateľný ukazovateľ, ktorý má predmetná zmluva obsahovať. V danej súvislosti odvolateľ poukázal na relevantné ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. i/, § 9 ods. 2 písm. j/, § 19 a prílohu č. 2 k tomuto zákonu).

15. Zákon určuje aj časový údaj, kedy sa tento údaj má vypočítať - v čase uzavretia zmluvy, a nie napr. v čase podania žiadosti o úver, ako sa súd mylne domnieval, keď vychádzal z toho, že medzi stranami sporu nedošlo k dohode o RPMN. Ak teda tento údaj nie je možné dohodnúť, potom nie je možné vo vzťahu k RPMN aplikovať ani ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Napokon aj úniné právo jednoznačne určuje okamih, kedy a ako sa má určiť hodnota RPMN (čl. 22 ods. 1 Smernice).

16. Odvolateľ nesúhlasil ani so záverom okresného súdu, že predmetná zmluva je neplatná aj v časti úrokovej sadzby úveru. Uviedol, že úverová zmluva zo dňa 08.08.2011 sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka a v otázkach, ktoré tento právny predpis neupravuje sa riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Prednostné použitie Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské vzťahy bolo do Občianskeho zákonníka zavedené až zákonom č. 102/2014 Z.z. až s účinnosťou od 01.04.2015. Na uzavretú zmluvu sa preto môžu použiť len tie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré v roku 2011 osobitne upravovali otázky neregulované Obchodným zákonníkom. V tomto smere sa žalovaný odvolal na Stanovisko Národnej banky Slovenska č. 1/2015 k použitiu Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských obchodných vzťahoch. Pokiaľ by zákonodarca chcel, aby zákon č. 102/2014 Z.z. pôsobil aj na vzťahy, ktoré vznikli v minulosti, musel by tak učiniť dostatočne jasným spôsobom. Ak takáto úprava časovej pôsobnosti chýba, odvolateľ mal za to, že ustanovenie § 52 ods. 2 posledná veta Občianskeho zákonníka sa použije iba na právne vzťahy, ktoré vznikli najskôr 01.04.2015. V čase uzavretia zmluvy o úvere základná úprava regulácie výšky úrokov pre úverovú zmluvu bola stanovená v § 502 Obchodného zákonníka. Ak strany dojednávajú úroky vyššie, než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške. Rozhodnutie súdu zneplatňujúce dojednanie o úroku je tak v rozpore s ustanoveniami zákona. Uvedené zákonné ustanovenie tak reguluje otázku platnosti dohody o úrokoch a právne dôsledky spojené s tým, ak je dohodnutý úrok vyšší, než určuje zákon.

17. Odvolanie žalovaného bolo zaslané žalobkyni spolu s výzvou na vyjadrenie k odvolaniu v lehote 10 dní (§ 373 ods. 3 CSP). Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

18. Ďalšie vyjadrenia strán sporu vo veci neboli doručené súdu v priebehu odvolacieho konania.

19. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (výrok I.) a v závislom výroku III. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Vo zvyšnej časti (t.j. vo výroku II.), v ktorej súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol, zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

20. V časti napadnutej odvolaním odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd (ako je uvedené nižšie) zdôraznil podstatu tohto rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Takýto postup je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné, ako aj odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (pozri napr. III. ÚS 78/05, II. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09).

21. Odvolací súd považoval za nevyhnutné reagovať na odvolacie námietky žalovaného formulované v podanom opravnom prostriedku (§ 387 ods. 3 posledná veta CSP). Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť žalovaného za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

22. Podľa názoru odvolacieho súdu správnu je východisková úvaha okresného súdu o tom, že právny vzťah založený medzi žalobkyňou a žalovaným založený zmluvou o revolvingovom úvere č. 8500006123 zo dňa 08.08.2011 je vzťahom spotrebiteľským, na ktorý dopadajú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Spotrebiteľský charakter právneho vzťahu, charakter zmluvy o revolvingovom úvere ako spotrebiteľskej zmluvy nenamietal ani samotný odvolateľ. Vzhľadom na spotrebiteľskú povahu uzavretej zmluvy, ktorej predmetom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru, poskytnutá veriteľom spotrebiteľovi, právny vzťah účastníkov zmluvy sa spravuje zákonom č. 129/2010 Z. z. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí spĺňať zákonom predpísané náležitosti uvedené v § 9 zákona č. 129/2010 Z. z.; tieto náležitosti regulujú formálnu i obsahovú stránku zmluvy a vzhľadom na zvýšený záujem na ochrane spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je nedodržanie kľúčových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere sankcionované v zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z.z.

23. Primárne odvolací súd uvádza, že pri tejto forme úveru je stanovený „len“ tzv. úverový rámec, teda suma, do výšky ktorej spotrebiteľ môže úver čerpať. Skutočná výška čerpaných prostriedkov a od nej sa odvíjajúca výška splátok, prípadne spôsob čerpania (pravidelnosť, výška a podobne) sú však v čase uzatvorenia úverovej zmluvy neznáme. Nakoľko tieto údaje sú podkladovými pre určenie RPMN, nemožno údaj o reálnej výške RPMN pre daný, ešte len budúci úver, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy určiť. Na druhej strane však uvedenie RPMN a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, sú obligatónnymi náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to bez ohľadu na to, či ide o revolvingový úver, resp. iný druh spotrebiteľského úveru. V zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. RPMN majú byť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN. Z uvedeného je zrejmé, že v čase uzatvorenia zmluvy je možné vypočítať RPMN z hodnoty úverového rámca, ktorý sa poskytuje spotrebiteľovi a ktorá hodnota v čase uzatvorenia zmluvy je nemenná.

24. V prejednávanej veci však žalovaný v rámci kontraktačného procesu predostrel žalovanej viacero rozdielnych údajov o RPMN poskytnutého úveru. Preto, ak žalovaný a žalobkyňa uzavreli zmluvu, ktorej predmetom je spotrebiteľský úver (aj keď vo forme revolvingu), uvedená obligatónna náležitosť musí byť v zmluve riadne uvedená. Bolo preto povinnosťou žalovaného RPMN uviesť v zmluve pre spotrebiteľa jednoznačne - t.j. nezameniteľným a určitým spôsobom.

25. Uvedená informácia totiž slúži spotrebiteľovi ako významné orientačné kritérium pre porovnanie, pri výbere úverového produktu na finančnom trhu medzi inými poskytovanými úvermi obdobného charakteru. Údaj o RPMN je teda indikátorom posúdenia výhodnosti, či nevýhodnosti úveru. Jedná sa teda jednoznačne o náležitosť, ktorá má podstatný vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku voči veriteľovi. Je preto dôležité, aby bola spotrebiteľovi poskytnutá možnosť schválenia zmeny údajov o RPMN, prípadne odmietnutia uzatvorenia zmluvy z dôvodu, že s danou zmenou nebude súhlasiť. Z hľadiska zmluvného práva je irelevantné, či táto zmena je pre spotrebiteľa výhodná alebo nevýhodná. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície je vždy slabšou stranou zmluvného vzťahu. Je preto v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ak zákon č. 129/2010 Z. z. absenciu údajov RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere, (ako podstatného porušenia povinností dodávateľa), sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

26. Postup veriteľa pri výpočte RPMN v týchto prípadoch vyplýva aj z obsahu prílohy č. 2.II zákona č. 129/2010 Z.z., na ktorú poukazoval i odvolateľ vo svojom opravnom prostriedku. Výšku RPMN je tak možné stanoviť pre určitú východiskovú situáciu, pričom výpočet musí vychádzať z nastavených parametrov úverovej zmluvy v čase jej podpisu, t.j. z výšky úverového rámca ako výšky poskytnutého úveru, výšky splátok, výšky dohodnutého úroku, prípadne výšky dohodnutých poplatkov, výšky celkových nákladov spotrebiteľa a celkovej čiastky, ktorú spotrebiteľ musí zaplatiť. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na tom, že v označenej spotrebiteľskej zmluve absentuje zhodný prejav jej účastníkov o výške RPMN (§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd stotožnil so záverom

okresného súdu, že údaj o RPMN, bol v danom prípade pri uzatváraní zmluvy uvedený dodávateľom (žalovaným) v rozdielnej výške. Z obsahu zmluvy je totiž zrejmé, že žalobkyňa ako dlžník (spotrebiteľ) najskôr vyplnila údaje v časti 2. a 5. zmluvy, s datovaním ku dňu 02.08.2011 a poverený zamestnanec žalovaného (veriteľa) následne dňa 08.08.2011 vyplnil údaje v časti 6. zmluvy, t.j. údaje o schválenom revolvingovom úvere, v rámci ktorých je uvedená RPMN odlišne od jej hodnoty uvedenej spotrebiteľkou v časti 5. predmetnej zmluvy. Krajský súd tak nemal preukázanú existenciu dvoch platných a obsahovo zhodných prejavov vôle zmluvných strán o jej obsahu. Zmluva preto v predmetnej časti nemôže byť platná. Nie je totiž z nej možné zistiť, akú výšku RPMN predmetného spotrebiteľského úveru žalobkyňa v danom prípade bezvýhradne akceptovala. Na uvedenom závere nič nemení ani fakt, že údaj RPMN nie je predmetom dohody zmluvných strán a jeho výpočet stanovuje právny predpis.

27. Za popísanej situácie je zrejmé, že v danom prípade nedošlo k platnému uzatvoreniu zmluvy v časti RPMN. V zmluve tak absentuje podstatná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z.

28. Okresný súd vzhľadom na zmluvné dojednania (o platenej službe) išiel vo svojej úvahe ešte ďalej, keď zdôvodnil, že aj neskôr žalovaným oznámený údaj RPMN (v čase uzavretia zmluvy) bol zavádzajúci a nezodpovedal celkovým nákladom úveru (do výdavkov úveru neboli zahrnuté poplatky platenej služby), so záverom ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Súd prvej inštancie vo svojich záveroch konštatoval, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená výška RPMN nezodpovedá zmluvným dojednaniám, konkrétne dohodnutým poplatkom ako ďalším nákladom, ktoré mali byť zohľadnené pri výpočte RPMN (zmluvné dojednanie 8.1 predmetnej zmluvy). Nesprávne uvedenie RPMN úveru má za následok ako by v zmluve tento údaj nebol uvedený, preto z tohto hľadiska je potrebné považovať rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne.

29. Účelom zákona nie je uviesť v zmluve akýkoľvek číselný údaj, ktorý veriteľ označí ako RPMN, aby tak formálne vyhovel požiadavke zákona, ale taký údaj, ktorý v čase uzavretia zmluvy korešponduje vstupným údajom, ktoré žalovaný mal pri výpočte zohľadniť a nastaveným parametrom úverovej zmluvy (výška úverovej istiny, počet a výška mesačných splátok, ako aj poplatkov), ktoré je potrebné zahrnúť do celkových nákladov úveru. Ak dodávateľ služby (poskytovateľ úveru/žalovaný takýmto spôsobom nepostupoval, dôsledkom takéhoto nezodpovedného prístupu voči spotrebiteľovi je sankcia v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

30. Správnym je aj záver súdu prvej inštancie, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere je v časti dojednanej odplaty úveru neplatná pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka, s prihliadnutím na jej neprimeranosť.

31. Občiansky zákonník, ani iné predpisy (Obchodný zákonník nevynímajúc) neurčujú, do akej výšky je možné dohodnúť úroky pri poskytnutí peňažných prostriedkov (napr. zmluvou o pôžičke § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvou o úvere § 497 a nasl. Obchodného zákonníka). Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodiť záver, že by výška úrokov závisela iba na dohode účastníkov zmluvy a nepodliehala žiadnym obmedzeniam, aj v tomto prípade platí ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi (boni mores), ktoré sa používajú ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú. Dohodnuté úroky sú odplátou za užívanie poskytnutej finančnej istiny. Na posúdenie súladu úrokov s dobrými mravmi nemá vplyv to, že ich výška bola dohodnutá takýmto spôsobom (dobrovoľne) medzi zmluvnými stranami. Podľa názoru odvolacieho súdu, v súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, teda ňou dôjde k ich zhodnoteniu bežným (obvyklým) spôsobom. Vychádzajúc z verejne dostupných údajov pri porovnateľnom type úveru je zrejmé, že v posudzovanom prípade dohodnutý úrok podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru; v prípade úveru, i dohodnutého revolvingu je to viac ako päťnásobok obvyklej úrokovej miery. Dohodnutá výška úrokov v predmetnej zmluve je zrejme neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Za popísanej situácie aj odvolací súd vyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere v časti týkajúcej sa výšky úrokov z úveru ako neplatnú.

32. Ani námietka odvolateľa o neprípustnosti prednostného použitia ustanovení Občianskeho zákonníka na predmetnú zmluvu neobstojí. Odvolací súd nepopiera povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, no na otázku zmluvného vzťahu vzniknutého medzi žalobkyňou a žalovaným je potrebné vzhľadom na jeho spotrebiteľský charakter aplikovať práve ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, ktorý skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

33. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma len výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské vzťahy. Pokiaľ okresný súd v tomto duchu posúdil primeranosť dojednaných úrokov ako rozporných s dobrými mravmi aplikoval správny právny predpis, pre spotrebiteľa priaznivejší a jeho rozhodnutie je v súlade s rozhodovacou praxou všeobecných súdov (parametrom dobrých mravov pri dojednaní úrokov) - pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26. apríla 2012).

34. Treba uviesť, že problematika právnych úkonov, ich platnosti resp. neplatnosti je upravená v Občianskom zákonníku (§ 34 - § 42b Občianskeho zákonníka). Obchodný zákonník (zákon č. 513/1991 Zb.) obsahuje len niektoré ustanovenia o právnych úkonoch (§ 266 - § 268). Imperatív dobrých mravov má byť určujúci aj v zmluvných vzťahoch. Zákon s ním ráta a s ich porušením spája právne dôsledky - napr. neplatnosť právneho úkonu. Požiadavka férového obchodu je plne kompatibilná s mravným imperatívom - táto sa však uplatňuje v obchodnom styku. S úpravou spotrebiteľského práva, kde spotrebiteľ neuzatvára „obchod“ ako rovnocenný zmluvný partner dodávateľa, medzi ktorými by boli zaužívané isté obchodné zvyklosti je kompatibilná úprava inštitútu dobrých mravov upravená v občianskom zákonníku, ktorá má podstatne širší záber. Uvedený inštitút je nevyhnutné v týchto vzťahoch aplikovať z dôvodu nastolenia rovnováhy v spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu, na poskytnutie širšej ochrany spotrebiteľovi.

35. Za nedôvodnú považoval krajský súd i námietku odvolateľa o prekvapivom rozhodnutí okresného súdu, s odôvodnením, že žalovaný nemal možnosť sa vyjadriť k rozhodným skutočnostiam, na ktorých konajúci súd založil svoje rozhodnutie. Žalovaný mal právo zúčastniť sa pojednávania (dňa 22.03.2017), na ktorom konajúci sudca oznámil predbežné právne posúdenie veci (§ 181 ods. 2 CSP, na čl. 83 súdneho spisu), ktoré je zhodné z jeho právnou argumentáciou a právnymi závermi v napadnutom rozsudku. Je na procesnej zodpovednosti strany, v akej miere aktívne využíva svoje procesné práva (napr. zúčastniť sa pojednávania a vyjadriť sa k predbežnému právnemu posúdeniu). Ak tieto nevyužíva, následne sa nemôže dovolávať ich porušenia. V konečnom dôsledku sa žalovaný mal možnosť k právnemu posúdeniu nároku žalobkyne súdom vyjadriť v jeho opravnom prostriedku, o ktorom rozhodol odvolací súd v tomto konaní.

36. Pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd sa dostatočným spôsobom riadil ust. § 220 CSP, rozhodol o celom nároku žalobkyne a odôvodnenie rozsudku v plnom rozsahu korešponduje s jeho výrokovou časťou.

37. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania (teraz strany sporu - pozn. odvolacieho súdu), ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 115/2003). Námietku žalovaného o porušení práva na spravodlivý proces z dôvodu nedostatočného odôvodnenia podstatnej skutočnosti pre rozhodnutie, na ktoré poukázal v odvolaní, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie s ohľadom na predmet konania dostatočne odôvodnil svoje východiská pri rozhodovaní, vo veci samej stručne, jasne a zrozumiteľne formuloval svoje skutkové, právne závery pri aplikácii relevantných ustanovení zákona, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil.

38. Nakoľko odvolací súd v prejednávanej veci nezistil vady týkajúce sa procesných podmienok konania (§ 380 ods. 1 a 2 CSP), na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov rozsudok okresného súdu vo veci samej (výrok I.) ako vecne správny potvrdil.

39. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania (výrok III.), ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

40. Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaním (výrok II.) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

41. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni ako úspešnej procesnej strane nepriznal nárok na ich náhradu.

42. Z obsahu spisového materiálu totiž vyplýva, že žalobkyni v aktuálnom odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (odvolací súd), mal rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že tomu tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie prvoinštančného súdu o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel postráda, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (prvej preto, že ju na to neoprávňuje pre ňu nepriaznivý, či ňou zavinený výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady). Prezentovaný právny názor vyplýva i z uznesenia NS SR sp. zn. 6 Cdo 166/2016 zo dňa 26.10.2016.

43. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)